

ONDER DE AANDACHT

PENNINGMEESTER GENOOTSCHAP

Onze penningmeester, Henk van der Weijden, heeft na tien jaar actief te zijn geweest, te kennen gegeven dat hij zijn rol graag wil overdragen aan een opvolger. Hij blijft wel in functie als penningmeester bij de Stichting NatuurBank Limburg en ondersteunend op financiële aspecten bij de Stichting Natuurpublicaties Limburg. Het bestuur van het Natuurhistorisch Genootschap is dus op zoek naar iemand die bereid en in staat is om als vrijwilliger het penningmeesterschap bij het Genootschap op zich te nemen.

De financiën vormen een belangrijke motor van het Genootschap. Als penningmeester speel je daarbij een essentiële rol. Om de financiële positie van de vereniging gezond te houden, gaat het niet alleen om het voeren van een accurate boekhouding, het opstellen van de begroting en het maken van de jaarrekening. Zeker zo belangrijk is het om het financieel/economische beleid van de vereniging te formuleren en slimme keuzes bij de uitvoering ervan voor te stellen en waar te maken. Dat is een uitdagende functie. Als penningmeester ben je lid van een collegiaal bestuur, waarin ieder een eigen taak heeft, maar waarin verantwoordelijkheid gezamenlijk wordt gedragen. Wij zoeken iemand met een bedrijfskundige, economische of administratieve opleiding op HBO- of academisch niveau, en/of ruime ervaring op een van deze gebieden. Kennis van natuur is mooi meegenomen, maar zeker geen vereiste.

Heb je belangstelling, of ken je iemand die voor deze functie in aanmerking komt? Neem dan contact op met de voorzitter, Frans Coolen, tel. 077-3240630.

Het Dagelijks Bestuur

LANDSCHAP DOEDAG GROENHUIS NATUURBEHEER VOOR BEGINNERS

Op zondag, 10 oktober is dagcamping De Houtsberg en het natuurgebied de Banen in Nederweert-Eind het decor van de Landschap Doedag van het GroenHuis. Naast meer dan 30 infostands en demonstraties van natuur- en landschapsbeheer, is er een 'dassenspoor' voor de jeugd. Met de Doedag vestigt het GroenHuis de aandacht op de gro-

te landschappelijke afwisseling van de Houtsbergen omgeving met haar open terreinen, ruige natuur, wei- en akkerlanden en peulvennen.

De Landschap Doedag is gratis toegankelijk van 12.00 tot 17.00 uur. Ook het Natuurhistorisch Genootschap zal tijdens deze dag aanwezig zijn.

Tijdens de Doedag kunt u struinend het gebied ontdekken. Vanuit de centrale Doedaglocatie op de Houtsberg is er een wandeling in de omgeving uitgezet. De natuur- en recreatieactiviteiten vinden plaats op een voormalige vuilstortplaats, die in de jaren tachtig van de vorige eeuw nog dienst deed als motorcrossterrein. In de loop der jaren ontstond hier, onder meer door gerichte herstelmaatregelen, een geschikt leefgebied voor verschillende soorten dieren. Menig natuurterrein kan jaloers zijn op de vele bijzondere soorten wilde bijen, spinnendoders, dagvlinders en amfibieën die er voorkomen.

De in de nabijheid gelegen natuurgebieden de Banen en het Sarsven zijn bij natuurliefhebbers klinkende namen vanwege de grote rijkdom aan vogels. Voor de vogelaars en de wandelaars die even in alle stilte willen uitwaaien, is de dag een goede gelegenheid om de Banen te verkennen. Dit kan onder meer vanuit een riante vogelkijkhut. Vanaf het centrale evenemententerrein vertrekken ook speciale excursies die onder meer worden begeleid door ervaren vogelaars en paddestoelkundigen. De bezoekers komen ook langs plekken waar praktisch natuurbeheer wordt uitgevoerd. U kunt daar zelf met handgereedschap aan de slag. Zo kunt u uzelf inschrijven voor een werkmiddag, waarbij u aan de slag kan met onder meer het vellen van bomen of het uitbaggeren van een dichtgroeide poel. Ook kunt u onder begeleiding van een professionele boomklimmer de bomen in!

Voor gezinnen met kinderen is deze dag echt een aanrader. In het terrein kunnen, bijvoorbeeld met een omgevallen boom, in een gro-

te zandvlakte of in en rond het water, spannende avonturen beleefd worden. Gegrimeerd als Das kunnen kinderen via een dassenspoor zich inleven in dit dier. Tijdens een korte route worden ze uitgenodigd om allerlei

leuke opdrachten uit te voeren. De wandeltocht voert onder meer via kronkelige paadjes, steile wanden, kikkerpoelen, wilgenbosjes, een voormalige zandafgraving, het 'Phegea-vlinderbos' en dwars door een voormalig ven. Tijdens de dag zijn er verder demonstraties van schaapherders met hun kuddes en bestaat ook de mogelijkheid om een geitenmelkerij te bezoeken.

Het GroenHuis is een provinciaal samenwerkingsverband van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg met de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg, IVN Consulentschap Limburg, de stichting Milieufederatie Limburg, Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg en Grenspark Maas-Swalm-Nette.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg, tel. 0475-386430.

CURSUS 'WAARNEMEN VAN ZOOGDIEREN'

Met een nieuwe zoogdierenatlas voor Limburg in het vooruitzicht wordt er hard gewerkt aan het verzamelen van zoogdierwaarnemingen. Om potentiële waarnemers aan te spreken, organiseert het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg in samenwerking met de Vereniging voor Natuur- en Milieu-educatie (IVN) in de regio Maastricht een cursus voor het leren waarnemen van zoogdieren. Als deelnemer leert u gericht inventariseren en herkennen van zoogdieren. De cursus is praktisch opgezet, met naast een theorie-deel, veel aandacht voor vangen, pluizen, detecteren en sporen zoeken.

Aan het einde van de cursus kunt u de belangrijkste zoogdiersoorten op naam brengen en u levert een belangrijke bijdrage aan het atlasproject door het invullen van waarnemingskaarten en het monitoren van zoogdieren. Met deze inspanning ontstaat er een beter beeld van de verspreiding van zoogdieren in Limburg. Uw eigen omgeving mag daarin natuurlijk niet ontbreken!

De cursus wordt georganiseerd op het Praktijkleercentrum Natuurtuinen Jekerdal, in Maastricht. Er worden 10 bijeenkomsten gehouden, waarvan twee echte veldexcursies. De cursus gaat eind september van start en wordt eenmaal in de twee weken gehouden. De kosten voor de cursus bedragen € 60,-. Hierbij zit inbegrepen een fantastische determinatiegids van zoogdieren. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij Denis Frissen, tel. 043-3263432 of e-mail: denisfrissen@lycos.com. Er kunnen maximaal 25 personen deelnemen aan de cursus.

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG JAARVERSLAG 2003

I INLEIDING

Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (NHGL) is een particuliere organisatie ter bevordering van natuurstudie. Belangrijke activiteiten zijn het organiseren van onderzoeksprojecten, excursies, lezingen en het faciliteren van veldonderzoek. De verzamelde gegevens worden opgeslagen in een centrale databank en zijn voor uiteenlopende doelen beschikbaar voor derden. Verder geeft de vereniging een eigen maandblad uit. De provincie Limburg ondersteunt de organisatie door jaarlijks een bijdrage in de exploitatiekosten beschikbaar te stellen. Het voorliggende jaarverslag schetst een beeld van de activiteiten en behaalde resultaten in het jaar 2003.

2 LEDEN EN BESTUUR

Het aantal geregistreerde leden van de vereniging wijzigde van 1358 naar 1226. Deze ogenschijnlijk forse daling van het ledental komt deels doordat er in voorgaande jaren geen rekening is gehouden met contributie die nog door de leden te betalen is. Er werd verondersteld dat alle leden hun contributie betaald hadden, maar achteraf bleken circa 55 leden hun contributie over 2002 niet voldaan te hebben. Deze leden zijn in 2003 dan ook niet meer als lid geregistreerd. Vervolgens is het ledental in 2003 afgenomen met 31. Hiermee is het aantal geregistreerde leden gedaald met 86. Over 2003 hebben 46 leden hun contributie nog niet voldaan. Deze zijn in de jaarrekening ook niet meer als leden opgenomen. Het onderstaande overzicht geeft de verdeling van het aantal leden over de onderscheiden categorieën weer.

Categorie	Aantal per 31-12-03	Aantal per 31-12-02	Aantal per 31-12-01
Jeugd en student-leden	38	62	70
65+ leden	199	191	178
Gewone leden	951	1064	1067
Instellingen	38	41	39

Naar aanleiding van het dalende ledental heeft het bestuur besloten om op basis van door de ledenadministratie te verstekken gegevens het ledenverloop kort te gaan volgen. Bovendien is een bestuurscommissie ingesteld voor promotie en ledenwerving.

De samenstelling van het algemeen bestuur wijzigde formeel niet. Wel zijn drie kandidaat-bestuursleden toegetreden die bij wijze van kennismaking hebben deelgenomen aan vergaderingen van het algemeen bestuur. Twee van hen worden in 2004 voorgedragen voor benoeming door de algemene ledenvergadering.

Per 31 december was de samenstelling van het bestuur als volgt.

Frans Coolen	voorzitter
Reinier Akkermans	ondervoorzitter
Henk Schmitz	secretaris
Henk van der Weijden	penningmeester
Joof Teeuwen	plaatsvervangend secretaris
Wouter Jansen	lid algemeen bestuur
Corrie Adams-Kaasta	lid alg. bestuur
Jan Hermans	lid algemeen bestuur
Annelies Heijnen	lid algemeen bestuur

Ed Gubbels	lid algemeen bestuur
Arjan Ova	lid algemeen bestuur
Olaf Op den Kamp	lid algemeen bestuur
Frans Mertens	lid algemeen bestuur
Joep Orbons	lid algemeen bestuur

3 ACTIVITEITEN VAN STUDIEGROEPEN EN KRINGEN

Het aantal regionale Kringen van het Genootschap bedraagt vijf en bleef in het verslagjaar onveranderd. Het aantal studiegroepen nam met de oprichting van een nieuwe Fotostudiegroep op 22 september toe tot zeventien. De studiegroepen en kringen organiseren met wisselende intensiteit activiteiten als lezingen, excursies, onderzoeksprojecten, werkdagen en cursussen. Veel van deze activiteiten zijn zowel voor leden als niet-leden van het Genootschap toegankelijk.

In totaal vonden bijna 280 activiteiten plaats, waarbij het aantal deelnemers varieerde van 2 tot 35 met een gemiddelde van 14. Het onderstaande overzicht laat het aantal activiteiten en het gemiddelde aantal deelnemers van elke kring en studiegroep zien.

Kring of Studiegroep	A*	B*
Herpetologische Studiegroep	7	12
Plantenstudiegroep	45	13
Spinnenwerkgroep	0	0
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven	9	48
Vlinderstudiegroep	10	11
Zoogdierenwerkgroep	7	13
Paddestoelenstudiegroep	32	12
Vissenwerkgroep	0	0
Sprinkhanenstudiegroep	14	15
Vogelstudiegroep	2	90
Werkgroep Behoud Schinveldse Bossen en Brunsummerheide	0	0
Mossenstudiegroep	39	2
Werkgroep Meinweg	10	8
Studiegroep Bloemen en Bijen	5	20
Libellenstudiegroep	4	10
Mollusken Studiegroep Limburg	9	4
Fotostudiegroep	2	3
Kring Maastricht	10	20
Kring Heerlen	14	30
Kring Venlo	41	15
Kring Roermond	3	18
Kring Venray	10	21

A* = Aantalactiviteiten
B* = Gemiddeld aantal deelnemers

Het voert in dit kader te ver om alle activiteiten in detail te beschrijven. Sommige studiegroepen en kringen produceren een eigen jaarverslag of een korte beschrijving van alle georganiseerde activiteiten. Die liggen voor belangstellenden ter inzage in het Genootschapskantoor. Hieronder volgt een

greep uit het totale activiteitenpalet in 2003. De Paddestoelenstudiegroep organiseerde voor de derde keer een paddestoelencursus, deze keer in Zuid-Limburg. Op 18 en 19 oktober vonden in dit verband bijeenkomsten plaats in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. In het natuureducatiecentrum De IJzeren Man in Weert organiseerde de Zoogdierenstudiegroep een zoogdieren cursus met 10 cursusbijeenkomsten voor 18 deelnemers.

Het jaarlijkse inventarisatieweekend van het Genootschap, waaraan diverse studiegroepen deelnamen, vond in 2003 voor de vierde keer plaats. Van 20 tot 22 juni vonden inventarisatiewerkzaamheden plaats in het gebied aan de oostzijde van de Maas tussen Well en Mook.

4 HUISVESTING EN PERSONEEL

Het kantoor van de vereniging bleef gevestigd in het GroenHuis te Roermond. Onder meer door aanstelling van een nieuwe tijdelijke medewerker en stagiairs wordt de beschikbare ruimte aan de krappe kant. Om extra werkplekken te kunnen inrichten werd besloten om te onderzoeken of externe opslag en archiefruimte gehuurd kan worden. Dat leidde nog niet tot een concreet resultaat.

In 2003 vond in opdracht van het GroenHuis-bestuur een onderzoek plaats naar de mogelijkheden tot kostenbesparing door verdergaande samenwerking tussen de partners. De toekomstige beheersing van de gezamenlijke huisvestingskosten bleef voor het Genootschapsbestuur een belangrijk aandachtspunt. Het personeel van het Genootschap nam deel aan diverse GroenHuis-activiteiten zoals lunchbesprekingen en een informatiebijeenkomst over de Flora- en Faunawet. De voorzitter heeft op een van de lunchbespre-

kingen een voordracht over het Genootschap gehouden.

De vaste bezetting van het kantoor bestond uit twee betaalde medewerkers (bureau manager Henk Heijligers en redactieassistent Roel Steverink) en daarnaast een vrijwillige medewerker in de persoon van Antoinette Duysters voor een middag per week. Het dienstverband met bureau manager Henk Heijligers werd uitgebreid van 20 naar 32 uur per week met ingang van 1 oktober. Roel Steverink werkt in een volledig dienstverband en besteedde zijn tijd voornamelijk aan redactiewerkzaamheden, het invoeren van waarnemingsgegevens in de databank en algemene kantoorwerkzaamheden. De kantoorbezetting werd per 1 december uitgebreid met de tijdelijke aanstelling voor 32 uur per week van Jacob van der Weele in de functie van coördinator voor het project herpetofauna-atlas.

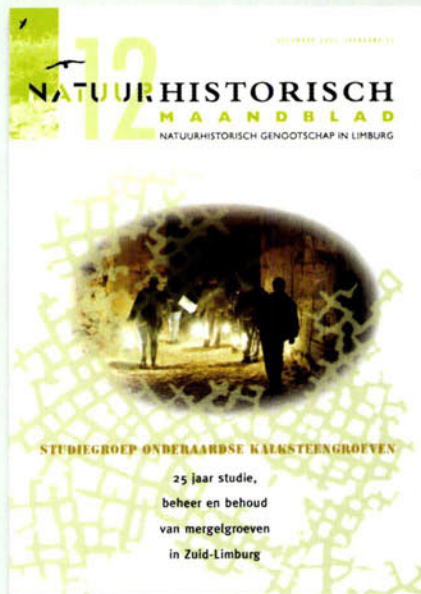
De procentuele verdeling van de arbeidstijd van de bureau manager was als volgt.

Taken	2003	2002	2001
Kantoor en organisatie	26	27	32
Bestuur (overleg, secretariaat)	7	8	7
Automatisering en gegevensbeheer	20	19	15
GroenHuis	4	5	8
Redactie Maandblad	27	27	20
Projecten en overig	16	14	18

5 MAANDBLAD EN PUBLICATIES

In 2003 verschenen twaalf nummers van het Natuurhistorisch Maandblad. In totaal telde de jaargang 2003 exclusief de omslagen 348 volledig in kleur uitgevoerde pagina's, achttien meer dan in het voorgaande jaar. Hieronder volgt een kort overzicht van de drie themanummers die in 2003 verschenen.

- In mei verscheen het themanummer Beegderheide II met artikelen over de effecten van een sinds 1996 uitgevoerd herstelplan voor dit natuurgebied waaraan in 1996 ook al een themanummer was gewijd.
- In oktober kwam een 'internationaal' themanummer uit over vismigratie in de Maas en beken in Limburg, Noord-Brabant en het Vlaams Gewest.
- In december verscheen een themanummer bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven, met een terugblik op

de geschiedenis van deze bijzondere studiegroep en verder inhoudelijke bijdragen over 'ondergrondse' onderwerpen.

De redactie van het Maandblad bleef ongewijzigd in het verslagjaar en was als volgt samengesteld.

Guido Verschoor	hoofredacteur
Henk Heijligers	hoofredacteur
Douwe de Graaf	redacteur
Jan Hermans	redacteur
Martine Lejeune	redacteur
Ton Lenders	redacteur
Jo Willems	redacteur
Roel Steverink	redactieassistent

Het al meer dan tien jaar bestaande tijdschrift Limburgse Vogels van de Vogelstudiegroep bleek tegen de verwachting in toch nog levensvatbaar. Na het in 2002 met tegenzin genomen besluit om de uitgave noodgedwongen te staken dienden zich in 2003 nieuwe redactieleden aan die zich willen inspannen om het blad overeind te houden. Het Genootschapsbestuur ondersteunt dit initiatief en de afspraak is dat het blad voorlopig één keer per jaar zal verschijnen. De eerste nieuwe aflevering is begin 2004 verschenen.

De Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven brengt met ondersteuning van het Genootschap het eigen tijdschrift SOK Mededelingen uit. In 2003 verscheen nummer 38 van deze reeks.

Verskillende studiegroepen en kringen zoals de Kring Venlo, de Paddestoelenstudie-

groep en de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven geven een al dan niet regelmatig verschijnend periodiek of mededelingenblad voor de leden uit. Deze verschenen ook in 2003, evenals het inmiddels traditionele jaarverslag (deze keer over 2002) van Vogelwerkgroep De Haeselaar.

In 2003 bracht het Genootschap naast het Maandblad en de bovengenoemde periodieken de hieronder beschreven drie eenmalige publicaties uit.

- In de reeks Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg werd een proefschrift van Eric Mulder over fossielen in het Maastrichtse Krijt gepubliceerd, met de titel *On latest Cretaceous Tetrapods from the Maastrichtian type area*.
- In dezelfde reeks verscheen de publicatie *Protection of the common hamster, Cricetus cricetus L., 1758*, met Engelstalige verslagen van het mede door het Genootschap in 2000 georganiseerd symposium over de Hamster.
- In maart verscheen de publicatie *De flora van de omstreken van Maastricht in de 19^e eeuw*, een bewerking van een niet eerder gepubliceerd manuscript van de Maastrichtse apotheker L.J.G. Dumoulin (1793-1870). Na het vroegtijdig overlijden van de hoofdauteur en Genootschapslid Bart Graatsma in 1999 heeft een redactiecommissie zijn nagelaten en onvoltooide werk met deze publicatie tot een succesvol eind gebracht.

6 PROMOTIE EN PUBLICITEIT

De jaarlijkse Genootschapsdag vond op 18 maart voor de zesde keer plaats op de locatie Bisschoppelijk College Broekhin te Roermond. Deze jaarlijkse ontmoetingsdag voor Genootschapsleden was met ongeveer 250

deelnemers opnieuw druk bezocht. Een hoogtepunt van de dag was de overhandiging van het eerste exemplaar van *De flora van de omstreken van Maastricht in 19^e eeuw* aan burgemeester Leers van Maastricht.

Activiteiten en publicaties van het Genootschap kunnen doorgaans rekenen op ruime belangstelling van de media. Ook in 2003 verschenen nieuwsberichten, achtergrondverhalen en interviews in dagbladen en het LITV-programma Limburgs Land, onder meer rondom de uitgebrachte publicaties. Het Publicatiebureau was met een stand vertegenwoordigd op de jaarlijkse ontmoetingsdag van LIKONA, de Vlaamse zusterorganisatie van het Genootschap. De website van het Genootschap is vernieuwd, met onder meer een Intranettoepassing waarmee leden en kader toegang kunnen krijgen tot voor publiek afgeschermd gegevens. De Kringen en Studiegroepen kunnen met deze toepassing zelf hun agenda en webpagina redigeren en actueel houden. Frans Mertens is aangesteld als beheerder van de inhoud van de website.

7 BELEIDSBEÏNVLOEDING

In 2003 is relatief weinig tijd en aandacht besteed aan beleidsbeïnvloeding middels actieve deelname aan inspraak- en bezwarenprocedures. Overigens is dit ook geen kerntaak van de vereniging. De lopende actie rond de vergunningverlening voor het bouwrijp maken van een voormalig mijnsteenterrein in Haanrade met belangrijke herpetologische waarden (leefgebied van onder meer de Rugstreeppad) werd gestaakt omdat de afgedwongen natuurcompensatiemaatregelen naar tevredenheid zijn uitgevoerd. De Milieufederatie Limburg werd gemachtigd om in de procedure voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein in leefgebied van de Kamsalamander bij Sint Joost mede namens het Genootschap op te treden.

De Kring Venlo heeft samen met de Milieufederatie een inspraakreactie geschreven op het voorontwerp Bestemmingsplan Bedrijvenpark Tradeport Noord in Venlo.

Overheden en terreinbeheerders doen regelmatig een beroep op de in de vereniging aanwezige deskundigheid voor bestuurs- en adviesorganen. Zo zijn leden van het Genoot-

schap in die hoedanigheid vertegenwoordigd in het bestuur (Frans Coolen) en een beheersadviescommissie (Joof Teeuwen) van het Limburgs landschap. John Clerx was namens het Genootschap bestuurslid van de Stichting Milieufederatie Limburg. Wouter Jansen had zitting in de gemeentelijke adviescommissie voor het beheer van de Beegderheide en de gemeentelijke klankbordgroep voor de ontwikkeling van de Natuurvisie Roermond West. Verder participeren Kringen en Studiegroepen in het Roermonds Natuuroverleg, soortgelijke gemeentelijke overlegorganen voor natuur en milieu in Heerlen, Venray en Venlo. Nicole Reneers vertegenwoordigde het Genootschap in het door Vogelbescherming Nederland georganiseerde Vogeloverleg Limburg, dat overigens in het verslagjaar werd beëindigd. Daarnaast participeert de Kring Venray in de commissie voor het opstellen van een reconstructieplan voor het gebied Meerlo-Wansum. Het Genootschap was in dit kader ook trekker van een poelenproject waarbij 18 poelen werden aangelegd en vier gereconstrueerd. De aanleg is gerealiseerd tussen maart en september 2003. De Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven (SOK) had samen met de Stichting Ir. D.C. van Schaik zitting in de door Natuurmonumenten ingestelde Contactcommissie Sint-Pietersberg. Verder participeert het Genootschap in het door het Ministerie van LNV ten dienste van de uitvoering van het hamsterbeschermingsplan ingestelde Hamster Overleg Limburg.

8 PROJECTEN

Onderstaand volgt een opsomming van de lopende projecten van het Genootschap met een korte toelichting op de ontwikkelingen in 2003.

ADDERONDERZOEK OP DE MEINWEG

Het in 2001 gestarte telemetrisch onderzoek werd voortgezet. In 2003 werden vier adders voorzien van een nieuwe zender en gedurende de actieve periode in het veld gevolgd. Dit leverde verrassende resultaten op.

AVIFAUNA LIMBURG

Hoewel dit project in een vergevorderd stadium verkeert, lukte het niet om het manuscript in 2003 af te ronden. Volgens de bijgestelde planning kan de nieuwe avifauna niet eerder dan in 2005 daadwerkelijk gepubliceerd kunnen worden.

KERKUILENPROJECT

Dit meerjarige project dat wordt uitgevoerd door de KerkuiLENwerkgroep Limburg loopt nog tot en met 2004 en voorziet onder meer in de uitbouw, beheer en monitoring van nestkasten en voorlichtingsactiviteiten.

LIBELLENATLAS VAN LIMBURG

In het kader van het Limburgse libellenatlas-project is een voortvarende start gemaakt met het invoeren van alle tot nu toe verzamelde veldgegevens in een bestand. Circa 45.000 waarnemingen staan nu geregistreerd. Het plan is om op basis van deze gegevens in 2004 een voorlopige werkatlas uit te geven.

FLORA VAN MIDDEN-LIMBURG

Sinds enkele jaren werkt een kleine groep Genootschapsleden gestaag aan een systematische inventarisatie van planten in Midden-Limburg. Het veldwerk liep door in 2003 en het resultaat, een publicatie over de flora van Midden-Limburg, wordt over enkele jaren verwacht.

ZOOGDIERENATLAS VAN LIMBURG

Na toekenning van een belangrijke financiële bijdrage door de provincie Limburg, vonden de verdere voorbereidingen voor de start van dit project plaats. In november kwam een overeenkomst tot stand tussen de projectpartners VZZ en het Genootschap voor uitwisseling van waarnemingsgegevens. Ook werden sluitende afspraken gemaakt over verdeling van taken en verantwoordelijkheden. De daarop volgende procedure voor werving en selectie van een in het Genootschapskantoor te stationeren projectcoördinator werd met resultaat afgerond. Deze functionaris begint in 2004 met zijn werkzaamheden.

MANUSCRIPT DUMOULIN

De bewerking van het historische manuscript van de botanicus Dumoulin over de flora rondom Maastricht rolde in

december 2002 van de drukpers en het project werd afgesloten met de feestelijke presentatie van het boek op de Genootschapsdag in 2003.

HERPETOFAUNA VAN LIMBURG

De Herpetologische Studiegroep nam het initiatief voor de productie van een atlas die de provinciale verspreiding van amfibieën en reptielen in de periode 1991-2002 in beeld moet brengen. In 2003 stelde de provincie Limburg en andere partijen de gevraagde financiële bijdragen beschikbaar, waardoor de uitvoering van het projectplan kon beginnen. De procedure voor werving en selectie van een projectcoördinator werd succesvol afgerond met een aanstelling per 1 december. Ook dit project verloopt in samenwerking met een landelijke organisatie, te weten de Stichting Reptielen Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland (RAVON).

SPRINKHANENATLAS VAN LIMBURG

Samen met het Bureau EIS-Nederland (European Invertebrate Survey) organiseerde de Sprinkhanenwerkgroep in 2003 voortva-

rende activiteiten die uiteindelijk moeten leiden tot een Limburgse verspreidingsatlas van sprinkhanen en krekels. Er kwam een stuurgroep voor het project tot stand en er vonden diverse bijeenkomsten, instructiedagen en excursies plaats voor personen die een bijdrage willen gaan leveren aan het nodige veldwerk. Op het internet werd in aansluiting op het atlaspro-

ject de insectennieuwsgroep *Insectinfo Limburg* opgericht. De besturen van het Genootschap en EIS zijn ver gevorderd met besprekingen over uitwisseling van waarnemingsgegevens tussen beide organisaties.

HERSTEL EN BEHEER VAN ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVES

In het kader van een samenwerkingsproject tussen de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL), de Studiegroep Onderaarde Kalksteengroeven en de Stichting Ir. D.C. van Schaik, werkten SOK-leden in 2003 aan een inventarisatie van groeveningen. Op basis van deze inventarisatie gaat in 2004 een uitvoeringsprogramma van start waarvoor de benodigde financiering eveneens beschikbaar kwam in 2003.

OVERIGE PROJECTEN

Andere projecten en publicaties die in 2004 in voorbereiding waren hebben betrekking op bijen en wespen van de Sint-Pietersberg en de verspreiding van zeggesoorten in Limburg. Daarnaast werd een projectplan uitgewerkt voor het opzetten van een database van poelen in Limburg met een daaraan gekoppeld plan voor gericht beheer en verbetering van amfibiebiotopen. Dit betreft een samenwerkingsproject met als partners de stichting IKL en een ecologisch adviesbureau. Ten slotte vonden de eerste voorbereidingen plaats van een project voor het beter toegankelijk maken van de in het Maandblad gepubliceerde informatie middels digitaliseren en indexeren.

9 BEHEER DATABANK EN GEGEVENSLEVERING

Het verzamelen, bewerken en beschikbaar stellen van waarnemingsgegevens is een kernactiviteit van het Genootschap. Voor een meer effectieve uitvoering van deze taak werd in 2002 de stichting Natuurbank Limburg opgericht als een aan het Genootschap gelieerde rechtspersoon.

In 2003 traden de twee Limburgse waterschappen, RWS Directie Limburg en de gemeente Roermond toe als partner in de NatuurBank. Hiermee was de basis breed genoeg om de organisatie operationeel te maken. Verder zijn er besprekingen gevoerd met de Provincie Limburg voor deelname aan de NatuurBank. Op 19 december kwam de NatuurBank officieel 'in de lucht' via het in-

ternet, en werd de samenwerkingsovereenkomst tussen de Stichting NatuurBank Limburg en het toeleverende bedrijf Vicrea Solutions ondertekend.

In afwachting van de ontwikkelingen rond de Natuurbank Limburg bleef de invoer van waarnemingen in de bestaande databank doorgaan. Het aantal opgeslagen waarnemingen groeide van circa 840.000 naar circa 950.000. Het Genootschap stelde de gegevens zoals gebruikelijk om niet beschikbaar aan de Stichting Natuurpublicaties Limburg

voor doorlevering aan derden volgens vastgestelde richtlijnen.

10 FINANCIËN

De totale exploitatiekosten bedroegen in 2003 afgerond € 205.000 en het boekjaar kon worden afgesloten met een positief saldo van circa € 3.500. Voor de reguliere exploitatie stelde de provincie Limburg een bijdrage van ruim € 74.000 beschikbaar. De opbrengsten van contributies en giften daalden ten opzichte van 2002 met vierduizend

Euro tot € 33.000. De overige inkomsten bestonden onder meer uit projectsubsidies, verkoop van publicaties en loonsubsidie voor de redactieassistent. De drukkosten voor de twaalf nummers van het Maandblad (inclusief de drie themanummers, in totaal 348 pagina's) bedroegen ruim € 72.000.

Henk Schmitz,
secretaris NHGL

Roermond, 22 april 2004

BINNENWERK BUITENWERK

Op de website www.nhgl.nl is de meest actuele agenda te raadplegen.

WOENSDAG 1 SEPTEMBER houdt de **Vlin-derstudiegroep** haar bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

ZATERDAG 4 SEPTEMBER organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar de Beegderheide. Samenkomst om 10.00 uur op de parkeerplaats aldaar. Deelnemers worden verzocht contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZATERDAG 4 SEPTEMBER wandelt de **Plantenstudiegroep** het tweede deel van de grensoverschrijdende lange afstandswandeling Maas-Schwalm-Nette. Math de Ponti (tel. 0475-331234, deponiti@planet.nl) vertrekt om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats van Wasenberg.

ZONDAG 5 SEPTEMBER verzorgt de **Molluskenstudiegroep Limburg** een excursie naar De Ruscher- en Merkelbeek, Bovenste Hof te Brunsum. Vertrek om 10.30 uur vanaf kasteel Amstenrade. Belangstellenden worden verzocht contact op te nemen met Stef Keulen (tel. 045-4053602).

ZONDAG 5 SEPTEMBER inventariseert de **Plantenstudiegroep** een kilometerhok in Borgharen (coördinaten 176-320). Aan de hand van oude gegevens wordt dit hok opnieuw bekeken. Martine Lejeune (tel. 0032-11233929, martine.lejeune@pandora.be) vertrekt om 13.30 uur vanaf de kerk van Borgharen.

ZONDAG 5 SEPTEMBER verzorgt **Kring Ven-**

lo een plantenexcursie naar de Ravenvennen. Start is om 09.00 uur vanaf de Hanikerweg 52 (huize Ex) te Lomm. De excursie wordt geleid door Jos Hoogveld.

DINSDAG 7 SEPTEMBER houdt de **Mossenstudiegroep** haar wekelijkse practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

DINSDAG 7 SEPTEMBER is er een vergadering van het **Dagelijks bestuur** in het GroenHuis te Roermond.

DONDERDAG 9 SEPTEMBER is er een practicumavond van de **Paddestoelenstudiegroep** in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek van Ransdaal. Tijdens deze avonden worden vondsten bekeken, bediscussieerd en gede-termineerd. Aanvang 19.30 uur. Deelnemers worden verzocht contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

VRIJDAG 10 SEPTEMBER verzorgt de **Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven** een ledenavond. Aanvang om 19.30 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

VRIJDAG 10 SEPTEMBER organiseert de **Herpetologische studiegroep** een lezing. Ronald Zollinger zal meer vertellen over het Boomkikkerbeschermingsplan van Nederland en Limburg. De bijeenkomst wordt gehouden in het GroenHuis, Godswaerderstraat 2 te Roermond. Aanvang: 20.00 uur.

ZATERDAG 11 SEPTEMBER houdt de **Libellenstudiegroep** een libelleninventarisatie in de Eysderbeemden en omstreken. Samenkomst om 10.00 uur achter NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg).

ZATERDAG 11 SEPTEMBER organiseert de **Plantenstudiegroep** een excursie naar het Midden-Limburgs vijvergebied (België). Lily Gora vertrekt om 08.00 uur met belangstellenden vanaf NS-station Maastricht (Oostelijke ingang, Meerssenerweg) of men staat om 09.00 uur bij de kerk van Bolderberg (Gemeente Heusden-Zolder).

ZATERDAG 11 SEPTEMBER organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar Hoogbosch en holle wegen nabij Mheer. Samenkomst om 10.00 uur op de parkeerplaats van de kerk/kasteel Mheer. Deelnemers worden verzocht contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

MAANDAG 13 SEPTEMBER verzorgt **Kring Heerlen** weer haar jaarlijkse varia-avond. Een ideale gelegenheid om verhalen en/of vondsten met anderen te delen. De bijeenkomst wordt gehouden in de zaal van Stichting Botanische Tuin Kerkrade, St. Hubertuslaan 74 te Terwinselen (Kerkrade-West). Aanvang om 20.00 uur, einde circa 22.30 uur.

DINSDAG 14 SEPTEMBER houdt de **Mossenstudiegroep** haar wekelijkse practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).